

5. maj 2009

Byggeledigheden tordner i vejret

De nyeste tal viser, at arbejdsløshedsstigningen i Danmark er bredt funderet. Værst ser det imidlertid ud for byggeriet, hvor arbejdsløsheden er eksploderet inden for de seneste måneder.

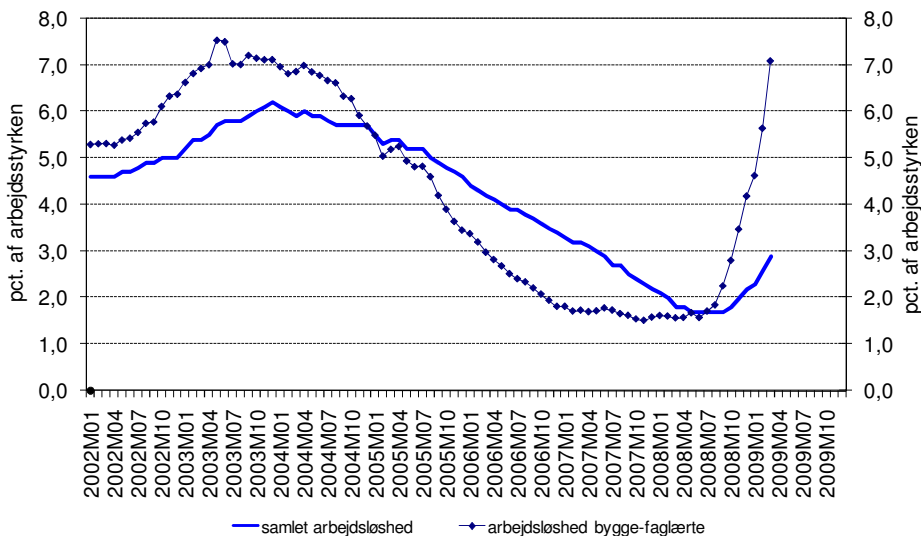
Siden juni 2008, hvor ledigheden bundede med 46.700 fuldtidspersoner, er arbejdsløsheden i Danmark steget med i alt 35.500 fuldtidspersoner. De seneste tre måneder alene er ledigheden steget med over 21.000 personer.

Samtidig viser prognoserne for arbejdsmarkedet, at vi kun har set starten af en markant stigning i ledigheden. AE frygter på baggrund af de seneste økonomiske nøgletal, at vi allerede ved udgangen af 2009 står med 130.000 arbejdsløse. Samtidig er der risiko for, at arbejdsløsheden ved udgangen af 2010 vil være fordoblet sammenholdt med i dag.

Den stigende arbejdsløshed er bredt funderet på det danske arbejdsmarked. Som AE har dokumenteret i tidligere analyser, har alle faggrupper på nær lærere således oplevet stigende arbejdsløshed siden juni sidste år.

Værst ser det imidlertid ud for de a-kasser, der er tæt knyttet op på bygge- og anlægssektoren. For de byggefaglærte (Byggefagene, TIB og El-faget) er arbejdsløshed steget meget voldsomt inden for de seneste 10 måneder. Figur 1 viser udviklingen i de byggefaglærtes arbejdsløshed sammenlignet med den samlede arbejdsløshed i Danmark – begge korrigeret for sæsonudsving.

Figur 1. Udviklingen i de byggefaglærtes arbejdsløshed, sæsonkorrigeret

Anm.: A-kasserne, der traditionelt har været knyttet op på bygge- og anlægssektoren, er Byggefagernes a-kasse (tidl. Blik og Rør samt malerfaget og maritim), El-faget og Træ-Industri-Byg. Tallene for de seneste 6 måneder er foreløbige. Disse er korrigeret for den forskel, der var mellem de foreløbige og endelige tal i samme måned året før. Tallene indeholder ikke 3F'erne, der er tilknyttet byggeriet.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik (sæsonkorrektion og korrektion).

Som figuren illustrerer, er byggeledigheden siden midten af 2008 steget voldsomt. På bare 10 måneder er de byggefaglærtes arbejdsløshed steget til det ledighedsniveau, vi oplevede under det sidste økonomiske tilbageslag i 2003-2004.

Tabel 1 viser udviklingen i arbejdsløshedsprocenten for de byggefaglærte fra juni 2008 og frem til i dag, når der korrigeres for sæsonudsving. Som det fremgår, er denne steget fra 1,6 procent i juni 2008 til 7,1 procent i marts 2009. Arbejdsløsheden er altså mere end firdoblet på under ét år. Samtidig er stigningen fra februar til marts 2009 på 1,5 procentpoint den hidtil kraftigste i perioden. Det vidner om, at arbejdsløsheden på ingen måde er ved at løje af – tværtimod fortsætter den nærmest lodret opad.

Tabel 1. Udviklingen i arbejdsløshedsprocenten for byggefaglærte

Juni 08	Jul. 08	Aug. 08	Sep. 08	Okt. 08	Nov. 08	Dec. 08	Jan. 09	Feb. 09	Mar. 09
1,6	1,7	1,8	2,3	2,8	3,5	4,2	4,6	5,6	7,1

Anm.: Se figur 1.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik (sæsonkorrektur og korrektur).

Udviklingen på arbejdsmarkedet bekræfter billedet af, at krisen er langt fra sin afslutning, og at arbejdsløsheden kommer til at stige markant over de kommende måneder. Samtidig kan den accelererende stigning i byggefagenes arbejdsmarked være et forvarsel om, at vi også de kommende måneder vil opleve meget store generelle stigninger i arbejdsløsheden.

Stort behov for vækstpakke til at tage toppen af ledighedsstigningen

Det er afgørende at undgå, at den nuværende vækstkrise resulterer i en voldsom krise på arbejdsmarkedet. AEs vurdering er derfor, at der fortsat er et stort behov for nye initiativer, der kan tage toppen af den kraftige stigning i arbejdsløsheden.

Offentlige investeringer – eller tiltag der har virkning som offentlige investeringer – vil være den bedste finanspolitiske medicin mod krisen, fordi de på kort sigt er det mest effektive finanspolitiske instrument til at skabe arbejdspladser. Derudover udestår der, som følge af flere års efterslæb i den offentlige sektor, en lang række offentlige investeringer. Dette investeringsefterslæb på det kommunale område bekræftes i KLs nyligt offentliggjorte investeringsplan ”Fundament for fremtiden”. Når hænderne nu begynder at være til stede, er det oplagt at øge de offentlige investeringer for at imødegå de kraftige stigninger i ledigheden.

Samtidig er det værd at bemærke, at offentlige investeringer ikke kun kommer bygge- og anlægssektoren til gode. Lige under 50 pct. af beskæftigelseseffekten ligger således i de private serviceerhverv, ligesom der ligger en mindre del i industrien.

Sidst men ikke mindst er det en væsentlig udfordring at få opkvalificeret arbejdsstyrken til de uddannelseskrav, der stilles på fremtidens arbejdsmarked. Her er det afgørende, at den aktive arbejdsmarkedspolitik opprioriteres. AE anbefaler derfor, at der tages nye initiativer, der kan styrke arbejdsstyrkens fremtidige uddannelsesniveau. Det kunne f.eks. være en øget indsats med opkvalificering via voksen- og efteruddannelse samt nye initiativer rettet mod de mange unge, der ikke gennemfører en ungdomsuddannelse.